

תאריך: _____

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
תרבות ומגדר: בקורת התרבות
ד"ר רחל לוי הרץ סמסטר א' | פרופ' מירי רוזמרין סמסטר ב'
התוכנית ללימודי מגדר
Course name in English |27929

הרצאה	סוג הקורס:
4 נ"ז	היקף נ"ז:
תשפ"ו	שנת לימודים:
שנתי	סמסטר:
יום ג' סמסטר א' 14:00	יום ושעה
יום ג' סמסטר ב' 08:00	
_____	שעת קבלה:
mirirozmarin@gmail.com	מייל מרצה:
_____	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

מטרות/תוצרי הלמידה

ללמוד את כלי ניתוח הביקורתיים של תרבות; להכיר את הביקורת הפמיניסטית על התרבות ועל כלי הניתוח של ביקורת התרבות; להכיר את מושגי היסוד של השיח הביקורתי

ידע

1. היכרות עם תיאוריות מגדר מרכזיות במדעי החברה והרוח
2. היכרות עם מושגים מרכזיים ומסגרות אנליטיות עכשוויות

מיומנויות

היכולת להגיע לתוצר או תוצאה בצורה יעילה בשימוש בידע שהתפתח.

1. פיתוח מיומנויות ניתוח תרבות
2. פיתוח מיומנויות עבודה עם מסגרות תיאוריות לניתוח מציאות חברתית
3. פיתוח יכולת לנהל דיון תיאורטי ביקורתי

ערכים

מחויבות לדיון ביקורתי מכבד ופתוח

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	למידה פעילה הערכה מעצבת
1	מבוא: מהי תרבות, רמות שונות של ביקורת תרבות. פמיניזם וביקורת		דיון קבוצתי
2-4	ביקורת פמיניסטית ופנומנולוגיה	דה בובאר שרה אחמד	ניתוח דוגמאות תרבותיות
5-8	ביקורת מרקסיסטית ומטריאליסטית	אלתוסר, פרייזר, קרול סילבי ושות'..	דיון בקבוצות
9-12	אפיסטמולוגיה פמיניסטית	הרדינג, פריקר טאונה קוד	ניתוח מקרי בוחן
13-16	ביקורת פוסטקולוניאלית	מוהנטי, אנולדואה, מחמוד	
17-20	ביקורת הידע/כח	פוקו, ברטקי הייס	
21-22	פרפורמטיביות	באטלר	

23-24	ביקורת פסיכואנליטית ושפה- פאלוצנטריות	קריסטבה, פלמן	קריאת רשות פרויד
25	סיכום		

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

תיאור התוצר	משקל בציון הסופי
מטלת אמצע	50% מהציון הסופי
מטלת סיום	50% מהציון הסופי
	% מהציון הסופי
	% מהציון הסופי

דרישות הקורס

- **מטלות** – שיש להשלים במסגרת הקורס דוגמת: תרגילים, עבודות בכתב, דו"חות, פרזנטציות.
- **נוכחות** - אם יש דרישת נוכחות, יש לציין במפורש באיזה אחוז מהשיעורים. מקובל לדרוש 80-85% נוכחות. במעבדות, סדנאות וכד' ניתן לדרוש נוכחות גבוהה יותר.

נוכחות לפחות ב-80% מהשיעורים

קריאה רציפה של חומרים

עבודת אמצע עבודת סיום

דרישות קדם

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה

ביקורת פנומנולוגית

דה-בובאר, סימון, "הקדמה", *המין השני*, תרגום מצרפתית: שרון פרמינגר (תל אביב: בבל, 2001), עמ' 9-27.

---"המאוהבת", *המין השני*, תרגום מצרפתית: שרון פרמינגר (תל אביב: בבל, 2001), עמ' 549-584.

Ahmed, Sara. "Two feminist killjoys" in: *The Promise of Happiness*, New York, USA: Duke University Press, 2010. <https://doi.org/10.1515/9780822392781> pp. 50-87

ביקורת מרקסיסטית-מטריאליסטית

*גרמשי, אנתוניו. על ההגמוניה: מבחר מתוך מחברו

ת הכלא, (תל אביב: הוצאת רסלינג 2009), עמ'

178-179, 75-84

אלתוסר, לואי. על האידאולוגיה, מנגנוני המדינה האידאולוגיים, (תל אביב: הוצאת רסלינג,) עמ' 23-82

In English: Althusser Louis, "Ideology and the Ideological State Apparatuses." In: *Lenin and Philosophy*. (New York: Monthly review Press, 1971) pp. 158-177

Fraser, Nancy. "Feminist Politics in the Age of Recognition: A Two-Dimensional Approach to Gender Justice". In: *Fortunes of Feminism: from State-Managed Capitalism to Neoliberal Crisis*. London; Brooklyn, (NY: Verso Books, 2013) pp.159-183.

Seron Carroll, Susan Silbey, Erin Cech, and Brian Rubineau, (2018) "I am Not a Feminist, but. ..": Hegemony of a Meritocratic Ideology and the Limits of Critique Among Women in Engineering *Work and Occupations* Vol 45, Issue 2, pp. 131 – 167

אפיסטמולוגיה פמיניסטית

Harding Sandra, *Whose science? Whose Knowledge?* (Ithaca N.Y.: Cornell University Press, 1991), pp.105-163

Hill-Collins Patricia, "Black Feminist Epistemology" in: *Black Feminist Thought, Consciousness, and the Politics of Empowerment*, (NY: Routledge, 1990), pp. 251-271

Fricker Miranda, *Epistemic Injustice Power and the Ethics of Knowledge*. (Oxford UK: Oxford University Press, 2007). Ch 1+ ch 7.

Tauna, Nancy. "The Speculum of Ignorance: The Women's Health Movement and Epistemologies of Ignorance " *Hypatia*, Vol. 21, No. 3, (Summer, 2006), pp. 1-19

*Code, Lorraine (2014) Ignorance, Injustice and the Politics of Knowledge, *Australian Feminist Studies*, 29:80, 148-160

ביקורת תרבות פוסטקולוניאלית

מוהטי צנטרה טלפדה, "תחת עיניים מערביות: הגות פמיניסטית ושיחים קולוניאליים", בתוך ד. באום, ד. אמיר ואחרות (עורכים), *ללמוד פמיניזם: מקראה, מאמרים ומסמכי יסוד במחשבה פמיניסטית*. (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2006, 1998).

Mahmood, Saba. *The Politics of Piety: The Islamic Revival and the Feminist Subject* (NJ: Princeton University Press, 2005), pp. 1-39.

אנזלדואה גלוריה. (2006). אזור הגבול/la frontera המסטיסה החדשה. בתוך ד. באום, ד. אמיר ואחרות (עורכים), *ללמוד פמיניזם: מקראה, מאמרים ומסמכי יסוד במחשבה פמיניסטית*. תל אביב: הקיבוץ המאוחד.

פוסט-סטרוקטורליזם-פוקו

*פוקו, מישל, "גופים צייתניים" לפקח ולהעניש: הולדת בית הסוהר. תל אביב: רסלינג, 2015.

*[[In English: Foucault, M. (1977). "Docile bodies" In *Discipline and Punish* (pp. 135-162). London: Allan Lane.]]

Bartky Sandra Lee, "Suffering to be Beautiful", *Sympathy and Solidarity*, (NY: Rowman & Littlefield Publishers Inc.: 2002), pp. 13-30

Heyes, Cressida J. "Foucault Goes to Weight Watchers." *Hypatia* 21.2 (2006): 126-149.

Foucault M., (1997) "What is Critique?" in *The Politics of Truth*, eds. Lotringer S. and L.Hochroth, (ed.) trans. Lysa Hochroth, New York: Semiotext(e), pp. 41-81

פוסטסטרוקטורליזם-ג'ודית באטלר

ג'ודית באטלר, "חיקוי ומרי מגדרי", במעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית, עורכים: יאיר קדר, עמליה זיו, ואורן קנר (תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 2003), 329-346.

Butler Judith, "Beside oneself: On the Limits of Sexual Autonomy", *Undoing Gender*. (NY: Routledge, 2004) pp. 17-39

ניתוח תרבות פסיכואנליטי-פמיניסטי

*פרויד זיגמונד, "המוסר המיני ה"תרבותי" והעצבנות המודרנית" (1908) מתוך: מיניות ואהבה עם עובד קריסטבה, ג'וליה', (2005) "מן הלכלוך אל הטומאה" מתוך *כוחות האימה* (תל אביב: רסלינג), עמ' 47-72

Felman Shoshana. *What does a Woman Want? Reading and Sexual Difference*. (Baltimore: Jhon Hopkins University Press, 1993), pp. 1-19, 133-151

הרחבה, הצעות ורעיונות:

תקציר הקורס

אם נשאל סטודנטים מה הם למדו או במה הם התחדשו בקורס הזה, מה היית רוצה שיאמרו?

מטרות ותוצרי הלמידה

מטרות הלמידה יבהירו מה מצופה מהסטודנטים לדעת, להבין ו/או להיות מסוגלים להדגים לאחר השלמת הקורס. כדאי לכתוב עד 5 מטרות לקורס תוך שימוש בפעלים יישומיים של ביצועי הלומדים. מומלץ להתמקד ב 3 סוגים של מטרות למידה: א. ידע ב. מיומנויות ג. תפיסות. כדאי לכוון, ככל שרלבנטי, לא רק לידע אלא גם למיומנויות ולתפיסות עולם או ערכים שהייתם רוצים שהלומדים שלכם יגבשו לעצמם בעקבות הקורס.

ניסוח מדויק של מטרות הקורס

1. מזכיר את הרעיון המרכזי של הקורס ומדייק את הסילבוס ורצף הלמידה
2. מנכיח פיתוח מיומנויות ותפיסות עולם בנוסף לידע
3. יוצר הבחנה בין תכנים ללמידה בכיתה ותכנים ללמידה עצמית או הרחבה
4. מחדד תהליכי הערכה

דוגמאות למטרות למידה שהוזכרו לעיל:

ידע

היכרות עם עובדות, תכנים, מושגים, סוגיות ורעיונות מרכזיים בתחום הדעת.
לדוגמה: הלומדים יתארו/ יפרטו/ יסבירו/ יגדירו...

מיומנויות

היכולת להגיע לתוצר או תוצאה בצורה יעילה בשימוש בידע שהתפתח.
לדוגמה: הלומדים ינתחו/ יזהו/ יבחרו בין אלטרנטיבות/ יתכננו/ יקבלו החלטה/ יעריכו/ יפענחו/ יבצעו...

תפיסות עולם וערכים

דעות, תובנות, מחשבות ואמונות שהלומדים יקבלו הזדמנות לגבש לעצמם במהלך הקורס.

למידה פעילה

הוראה המקדמת למידה פעילה הינה הוראה הכוללת לא רק הקניית ידע (בה הסטודנטים הינם שומעים פאסיביים) אלא כוללת דרכי הוראה/ למידה מגוונות בה הסטודנטים פעילים בשיעור. למידה פעילה מובילה לומדים לחשיבה, דיון, חקירה ויצירה. הם מתרגלים מיומנויות, פותרים בעיות, מתמודדים עם שאלות מורכבות, מקבלים החלטות, מציעים פתרונות ומסבירים רעיונות במילים שלהם באמצעות כתיבה ודיון. שילוב אסטרטגיות למידה אקטיביות בקורסים באוניברסיטה משפר באופן משמעותי את תהליך הלמידה של הסטודנטים, מגדיל את הסיכויים לזיכרון ויישום ומסייע בצמצום פערים בין לומדים. למידה פעילה ניתן לתכנן ברמת הקורס כולו (סביב בעיה גדולה, בניית פרויקט בקבוצות, ג'יגסואו [צוותי הרכבה] בו כל קבוצה לומדת חלק מהנושא ומציגה לכלל הכיתה ועוד), או ברמת שילוב פעילויות בשיעורים (סימולציות ומשחקי תפקידים, סיורים, סדנאות, מעבדות ועוד).

למידה פעילה מקדמת: (Freeman et al., 2014; Theobald et al., 2020)

- זכירה של התוכן הלימודי.
- חיזוק מיומנויות של עבודת צוות, פתרון בעיות.
- מגע אישי עם הסטודנטים.
- הזדמנויות טובות ללמידה ללומדים עם צרכים שונים.

רכיבי למידה פעילה לשילוב בקורס - דוגמאות:

- פרויקט משימות מתגלגל המבוצע בצמוד לכל נושא או שיעור, בקבוצות של 4-5. חלק ממפגשי הקורס הופכים למפגשי חניכה קבוצתיים וזמן לעבודת צוות או שכל שיעור מתחלק לרכיב למידה ורכיב עבודת צוות.
- למידה מבוססת בעיות. החקר ואיסוף תוכן לפתרון בעיה בקבוצות בחניכה של המרצה.
- כיתה הפוכה: מפגש עם תוכן התאורטי/העיוני לפני השיעור ולאחריו דיון/תרגול/עיבוד פעיל בכיתה.
- למידה מתוך playlist: במודל נטפליקס – מיקרו יחידות ללמידה עצמית.
- למידה מבוססת פרויקטים PBL (כלומר פתרון בעיות משותף או ביצוע של פרויקט מתגלגל).

פעילויות למידה פעילה לשילוב בשיעורים - דוגמאות:

- למידה בקבוצות.
- ג'יגסואו – הוראת עמיתים בקבוצות התמחות.
- סדנה אורח/ת מאוניברסיטה אחרת או מחברה עסקית או מעמותה (מהארץ או מחו"ל)
- למידה חוץ-כיתית: סיורים (מוזיאונים, חברות/עמותות רלוונטיות), הצגה בכנס וכו'
- שימוש בכלים דיגיטליים, הדמיית VR/AR, שימוש ברובוטים קליקים, פאדלט וכו'
- סימולציות ומשחקי תפקידים
- חקר במעבדות

הערכה מעצבת

הערכה מעצבת (Formative Assessment) ניתנת **במהלך** הקורס, בשונה מהערכה מסכמת (Summative Assessment) הניתנת לסטודנטים רק **בסוף** הקורס (לדוג' פרויקט או מבחן). כאשר הסטודנטים מקבלים משובים תוך כדי הלמידה, הם יכולים לעצב באופן פעיל את המשכה וניתנת להם הזדמנות להתנסות בדרכי פתרון או חשיבה שונים. זאת בניגוד להערכה המסכמת שמהווה מבט לאחור על הלמידה לאחר שהסתיימה. הערכה מעצבת מקדמת: השתתפות פעילה, שאלות שאלות, חשיבה ביקורתית, עיצוב עצמאי של הלמידה. אינה מחייבת תוספת זמן משמעותית לבדיקת תוצרים. ניתן להכין מחוון, לשלב הערכת עמיתים, לתת משוב כיתתי כללי על נקודות ספציפיות או להיעזר בשאלונים שמספקים משוב מיידי.

הערכה מעצבת תומכת ב:

- יצירת תמונת מצב מעודכנת של התקדמות בלמידה.
- זכירת התוכן הלימודי.
- העמקת תהליך הלמידה.

דוגמאות לתוצרי הערכה מעצבת:

- שאלוני רענון בתחילת מפגש
- אינטראקציות בפורום הקורס
- הגשת תרגילים/ מטלות בית
- מטלות / חידונים דיגיטליים עם פתרון מובנה - ניתן להשתמש במערכת ממוחשבת למשוב מיידי ומאפשרת התנסות חוזרת בשאלות.
- הקלטה עצמית קצרה של קבוצת לומדים שבו הם מחווים דעה, מעריכים תוצר, מנמקים תשובה
- השתתפות מונחית בפורום מקוון.
- הגשת תוצר: הפקת סרטון/ פודקאסט/ הדפסת תלת-ממד/תכנות רובוטים וכו'